

4. Вавричук О. С. Фінанси житлово-комунального господарства як складова місцевих фінансів «Advanced technologies of science and education» : матеріали XIV міжнар. наук. інтернет-конф. URL: <http://intkonf.org/vavrichuk-o-s-finansi-zhitlovo-komunalnogogospodarstva-yak-skladova-mistsevih-finansiv/>.

Томчук Роман Юрійович
Студент I курсу магістратури
Західноукраїнського національного університету

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ НА ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ

На процес формування заощаджень впливають різні чинники, які мають не лише макроекономічну природу, але пов'язані із особливостями поведінки членів домогосподарств. Саме тому, дослідження мотивів та чинників, що впливають на заощадження домогосподарств є актуальним завданням фінансової науки.

У сучасній економічній науці виокремлюють такі мотиви утворення заощаджень домогосподарств:

– придбання товарів і послуг, вартість яких перевищує наявний обсяг грошових коштів (купівля товарів довготривалого користування, нерухомості, відпочинок, оплата освіти). Така мотивація формування заощаджень обумовлена тим, що рівень доходів населення не дозволяє задовольняти постійно зростаючі потреби, а тому і виникає необхідність накопичення коштів для купівлі товарів і послуг. Таке протиріччя є основою розвитку інвестицій і виражає прагнення подолати обмежуючі грошові межі для задоволення потреб;

– попереджувальна мотивація формування заощаджень уособлюється в неповному витрачанні поточних доходів і створенні страхових резервів на випадок зниження рівня доходів або екстрених витрат, іншими словами створення грошових резервів на непередбачені витрати;

- утворення грошових заощаджень як прояв піклування про дорослих дітей: при одруженні, для здійснення витрат пов'язаних з дотриманням звичаїв і традицій (весілля, хрестини), витрати на освіту;
- пенсійний мотив передбачає формування заощаджень з метою створення звичного рівня споживання після виходу на пенсію. Такий мотив зумовлений тим, що рівень пенсійного забезпечення значно нижчий від доходів людини, яка працює;
- мотив комфортності спонукає формувати заощадження для впевненості задовольняти потреби в будь-який момент;
- інвестиційний мотив передбачає формування заощаджень з метою отримання прибутку;
- заощадження можуть формуватися за звичкою накопичувати кошти [1, с. 73].

На думку професора А.О. Задоя мотиви, що спонукають до формування заощаджень слід розглядати у взаємозв'язку із факторами, які впливають на рішення домогосподарства відмовитись від поточного споживання заради накопичення частини наявного доходу [2, с. 180].

Здійснюючи економічну та соціальну політику, держава має враховувати таке важливе завдання, як нарощення інвестицій для розвитку економіки та вирішення соціальних проблем, при цьому забезпечити нарощення заощаджень. Адже ефективне інвестування не може бути здійснене без формування заощаджень.

На формування заощаджень також впливає податкова політика, яка є потужним важелем регулювання заощаджень, оскільки вилучення податків передусє формуванню заощаджень. Між схильністю домогосподарств до заощадження коштів та рівнем оподаткування існує обернено пропорційна залежність: чим вищий рівень оподаткування, тим нижча схильність до заощаджень, і навпаки. Саме тому, зменшення податкового тиску сприяє зростанню заощаджень [3, с. 161].

Потенціал заощаджень також залежить від політичної ситуації, яка

склалася насамперед, через спрямованість на розвиток національної економіки. Так, негативна політична ситуація зумовлює зниження обсягу заощаджень.

Для підвищення добробуту населення та зростання обсягу заощаджень держава має вирішувати питання, пов'язані із зростанням доходів та рівня оплати праці у всіх секторах економіки і гарантуванням соціальних виплат для вразливих категорій населення. Саме тому, реалізація заходів спрямованих на підвищення рівня життя населення, удосконалення системи соціального захисту, подолання регіональної і галузевої диспропорцій сприятиме зростанню обсягів заощаджень домогосподарств.

Інфляція має двоїстий вплив на формування потенціалу заощаджень. При високому рівні інфляції вкладники отримують значні доходи від заощаджень. Однак, в таких умовах економіка розвивається нестабільно, при цьому присутній високий рівень ризику. При сталому розвитку економіки і допустимому рівні інфляції (5–7% річних) значні доходи будуть отримувати лише ті, хто володіє значними обсягами заощаджень. Таким чином, інфляція знижує реальний рівень доходів, зокрема доходи від інвестицій що, послаблює формування потенціалу заощаджень. Крім цього, інфляція знецінює існуючі заощадження. Вихід з такої ситуації – формування заощаджень в іноземній валюті тощо.

Формування заощаджень також залежить від рівня споживання поточних доходів. Якщо споживчі потреби є меншими за отримані доходи або домогосподарства обмежують споживання з метою нагромадження, різниця між витраченою частиною доходу і отриманими доходами перетворюється на заощадження. Крім того, заощадження мають тенденцію до зростання в умовах зростання грошових доходів домогосподарств, при зменшенні обов'язкових платежів та добровільних внесків, споживчих витрат. Аналогічно: при зниженні доходів і збільшенні витрат заощадження домогосподарств зменшуються. Тобто, доходи і видатки домогосподарств протилежно впливають на заощадження [4, с. 161].

Підсумовуючи вищевикладене, слід зауважити, що заощадження відіграють визначальну роль в економіці будь-якої країни. Дослідження свідчать,

що заощадження домогосподарств у бідних країнах мають значно більший вплив на економічне зростання, ніж у розвинених країнах. Враховуючи, що Україна ще не є промислово розвинутою країною, заощадження домогосподарств відіграють особливу роль в забезпеченні економічного зростання. Саме тому, залучення заощаджень населення до інвестиційних процесів, іншими словами перетворення їх з неорганізованої форми в організовану є важливим завданням.

Список використаних джерел:

1. Шаманська О.С. Сутність і особливості заощаджень населення в умовах ринкової трансформації економіки. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. 2012. № 3. С. 72–77.
2. Задоя А. О. Мотиви та стимули заощаджень: мікроекономічний підхід. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2016. Вип. 23(3). С. 177–182.
3. Ключник Л. В. Заощадження домашніх господарств як джерело інвестиційних ресурсів економіки України. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2012. Випуск 9 (33). Ч. 4. С. 159–168.
4. Ворошило В.В. Формирование депозитного портфеля домохозяйств в условиях финансового кризиса. *Экономика и управление*. 2009. № 2–3. С. 113–117.

Туз Аліна Ігорівна
Студентка I курсу магістратури
Західноукраїнського національного університету

ОПТИМІЗАЦІЯ СКЛАДУ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Процвітання економіки кожної країни тісно пов'язане з ефективним формуванням та виконанням державного бюджету. Бюджетна політика залежить від успішного проходження бюджетного процесу, вона має здійснювати